ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚ

Орындаған: Зұлпыхарова

Тексерген: Меирбекова Г.Б

* **Жоспар:**

1. Қылмыстық құқықтағы қылмыс ұғымы

2.Қылмыс белгілері мен олардың мазмұны

3.Қылмыс санаттары және олардың маңызы.

* *Қылмыстық құқықтағы негізгі мәселелердің бірі қылмыстың ұғым анықтау болып табылады. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодекісіннің 9 – бабында онда “жазалау қатерімен тыйым салған айыпты қоғамға қауіптілік әрекет (іс-әрекет немесе әрекетсіздік) қылмыс деп танылады” делінген. Осыдан қылмыстық құқықтың 4 белгісін көрсетеміз.*

ҚЫЛМЫС БЕЛГІЛЕРІ

- Қылмыстық құқыққа қайшылық
- Қоғамға қауіптілік
- Кінәлілік
- Жазаланушылық

Қылмыстық құқыққа қайшылықтың міндетті белгісі болып осы заңда көрсетілген қылмыстық құқылық санкцияда белгіленген жазаның белгілі бір түрінің тағайындалуы болып табылады.

Қоғамға қауіптілік – қылмыстың объективтік белгісі. Ол заң шығарушының санасына және еркіне байланыссыз қоғамдық қатынастарға зиян келтіреді және өзінің ішкі мәні жөнінен қоғамның бір қалыпты өмір сүру шарттарына қайшы болады.

* **** Қылмыстың тағы бір белгісі кінә болып табылыды. Яғни, бұл жерде заң қорғайтын объектілерге әрекет немесе әрекетсіздік арқылы кінәлі түрде қасақаналық немесе абайсыздықпен қол сұғушылық туралы әңгіме болып тұр.***

Қылмыстың тағы бір міндетті белгілерінің бірі қылмыстық жолмен жазаланушылық болып табылады. Өйткені, қылмыс дегенің өзі, қылмыстық заң жазамен қорқытып тыйым салынған әрекет немесе әрекетсіздік болып табылады.

* ***Қылмыс санаттары деп оларды нақты белгілері бойынша топқа бөлудіайтамыз. Қылмысты санаттауға іс – әрекеттің қоғамға қауіптілігінің сипаты мен дәрежесі немесе қылмыс құрамының жекелеген элементтері негіз болады.***

Қазақстан Республикасының жаңа Қылмыстық кодексінде қылмысты санаттау туралы арнаулы норма енгізіліп, онда қылмыстар сипатына және қоғамға қауіптілік дәрежесіне және кінәнің түріне байланысты онша ауыр емес,ауырлығы орташа,ауыр және аса ауыр болып санаттарға бөлінген.

ҚЫЛМЫС САНАТТАРЫ

- **Онша ауыр емес**
- **Ауыр-лығы орташа**
- **Ауыр**
- **Аса ауыр**

* *** Ауырлығы орташа немесе онша ауыр емес қылмыстарға қасақана немесе абайсыздықпен істелген қылмыстар жатады.***

* *Ауыр қылмыстарға мысалы, контрабанда, денеге қасақана ауыр жарақат салу, ауырлататын жағдайды біле тұра кінәсіз адамды қылмыстық жауапқа тарту т.б қылмыстар жатады.*

* *Аса ауыр қылмыстарға тек қана қасақана қылмыстар жатады.*

* **Жоспар:**

1. Қылмыс құрамының түсінігі және мәні
2. Қылмыс құрамының элеманттері
3. Қылмыс құрамының түрлері.

* ***Қылмыс құрамы***

Қылмыс құрамы деп – қылмыстық заң бойынша қоғамға қауіпті іс әрекет белгілі бір қылмыстың қатарына жатқызуға мүмкіндік беретін қылмыстың объективтік және субъективтік жақтарынан құрылған элементтердің және олардың белгілерінің жиынтығын айтамыз.

ҚЫЛМЫС ҚҰРАМЫНЫҢ ЭЛЕМЕНТТЕРІ

- **Қылмыстың объектісі**
- Қылмыстың объективтік жағы
  - Қылмыстың субъективтік жағы
- Қылмыстың субъектісі

* ***Қылмыстық құқық бойынша қылмыстың объектісі деп қылмысты қол сұғушылықтан қылмыстық заң бойынша қорғалатын қоғамдық қатынастарды айтамыз.***

* *Қылмыстың объективтік жағы қылмысты істеген адамның мінез – құлқық сыртқы көрінісін білдіреді.*

* *** Қылмыстың субъектісі болып қоғамға қауіпті іс – әрекет жасаған және заңға сәйкес сол үшін қылмыстық жауаптылықты көтеруге қабілетті адам танылады.**

**** Қылмыстың субъективтік жағы бұл негізінен адамның психикалық іс – әрекетінің қылмыс істеуге тікелей байланысты жағының көрінісі болып табылады.***

* **** Негізгі қылмыс құрамы деп іс – әрекеттің белгілі түрі бойынша онда негізгі, тұрақты белгілердің болуын айтамыз.***

** Егер қылмыс құрамында осы іс – әрекеттің негізгі белгілерінен басқа жауаптылықты жеңілдететін жағдайлар көрсетілсе, онда ондай қылмыс құрамын жауаптылықты жеңілдететін қылмыс құрамы деп айтамыз.*

** Негізгі белгілермен бірге жауаптылықты ауырлататын жағдайлар көрсетілген қылмыс құрамы, сараланған қылмыс құрамы (яғни, жауаптылықты ауырлататын құрам) деп аталады.*

* **** Жай құрам дегеніміз қылмыс құрамының белгілерінің біркелкі болуы, яғни оның бір ғана объектісі, бір ғана объективтік жағы ғана болуы.***

** **Күрделі қылмыс құрамы** деп қылмыс құрамы элементтерінің бірінің күрделенуін айтамыз (объект, объективтік жағы, субъект, субъективтік жағы).*

** **Балама құрам** деп Қылмыстық кодекстің бабындағы диспозициясында көрсетілген әрекеттердің біреуін істегендікті айтамыз.*

* ***Іс – әрекеттің нәтижесінен болатын зардап қылмыс құрамында көрсетілсе онда қылмыс материалдық қылмыс құрамы деп атайды.***

* ***Формальдық қылмыс құрамы*** *деп зардабы болмайтын қылмысты айтамыз.*

* *Кейде заң шығарушы қылмыстың аяқталған уақытын алдын ала қылмысты әрекет сатысына көшіреді. Мұндай құрылымды қылмыс құрамын* ***келте құрам*** *деп атаймыз.*

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!